

13. ΑΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΜΕΤΡΗΤΕΣ

1. Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο θα μελετήσουμε τη διαδικασία για τη σχεδίαση ενός ασύγχρονου μετρητή, με επιθυμητό μέτρο και την πειραματική επαλήθευση της λειτουργίας του. Στους ασύγχρονους μετρητές:

- Το ρολόι οδηγεί **μόνο** το FF με το λιγότερο σημαντικό ψηφίο της μέτρησης.
- Τα υπόλοιπα FF οδηγούνται από την έξοδο της προηγούμενης βαθμίδας.
- Τα κυκλώματα αυτά είναι απλούστερα και με λιγότερες πύλες από τα αντίστοιχα των σύγχρονων μετρητών, με μόνο **μειονέκτημα μια μικρή χρονική καθυστέρηση**.
- Το πλήθος των τιμών μέτρησης ορίζει και εδώ το μέτρο του μετρητή.
- Ανάλογα με το μέτρο ορίζουμε και το πλήθος των FF, n , που απαιτούνται για τη σχεδίαση του μετρητή, αφού το μέγιστο πλήθος των διαφορετικών συνδυασμών είναι $2n$ και πρέπει να ισχύει $2n \geq M$ όπου M το μέτρο του μετρητή.
- Ο καθορισμός των εισόδων των FF με τη βοήθεια του πίνακα διέγερσής τους ισχύει άμεσα μόνο για το 1ο FF (το λιγότερο σημαντικό FF).
- Για τις εισόδους των υπολοίπων FF αυτό ισχύει μόνο όταν μεταβάλλεται η έξοδος του FF που το οδηγεί.

2. Σχεδίαση ασύγχρονου μετρητή mod-6 με JK-FF

- Υλοποίηση: Ο μετρητής αυτός μετρά τις καταστάσεις: 0,1,2,3,4,5 ($\rightarrow \text{Mod-6}$). Δηλαδή, η μέγιστη τιμή του είναι $\max = 5$ ή στο δυαδικό σύστημα, το 101. Συνεπώς χρειάζεται $n = 3$ FF για την υλοποίησή του.
- Το C-FF αλλάζει συνεχώς κατάσταση και αντιστοιχεί στο **λιγότερο σημαντικό ψηφίο του μετρητή**. Σε αυτό θα εφαρμοστεί το ρολόι (Πίνακας 2).
- Το B-FF αλλάζει κατάσταση όταν το C-FF μεταβαίνει από 1-σε-0. Επομένως, το C-FF μπορεί να οδηγήσει το B-FF, αν η κανονική έξοδος του C εφαρμοστεί στο ρολόι του B-FF. (Πίνακας 3)

- Το A-FF αλλάζει κατάσταση, όταν το C-FF μεταβαίνει από 1-0. Επομένως, το C-FF μπορεί να οδηγήσει το A-FF, αν η κανονική έξοδος του C εφαρμοστεί στο ρολόι του A-FF. (Πίνακας 4).

i	Παρούσα Κατ/ση Μετρητή			FF που αλλάζουν κατάσταση			Επόμενη Κατάσταση			Είσοδοι των FF					
	A	B	C				A+	B+	C+	J A	K A	J B	K B	J C	K C
0	0	0	0			C	0	0	1	X	X	X	X	1	X
1	0	0	1		B	C	0	1	0	0	X	1	X	X	1
2	0	1	0			C	0	1	1	X	X	X	X	1	X
i	Παρούσα Κατ/ση Μετρητή			FF που αλλάζουν κατάσταση			Επόμενη Κατάσταση			Είσοδοι των FF					
3	0	1	1	A	B	C	1	0	0	1	X	X	1	X	1
4	1	0	0			C	1	0	1	X	X	X	X	1	X
5	1	0	1	A		C	0	0	0	X	1	0	X	X	1
	0	0	0												

Πίνακας 1. Πίνακας καταστάσεων ασύγχρονου μετρητή Mod-6.

a/a	Παρούσα Κατάσταση Μετρητή			FF που αλλάζουν κατάσταση			Επόμενη Κατάσταση			Είσοδοι των FF					
	A	B	C				A+	B+	C+	JA	KA	JB	KB	JC	KC
0	0	0	0			C	0	0	1	X	X	X	X	1	X
1	0	0	1		B	C	0	1	0	0	X	1	X	X	1
2	0	1	0			C	0	1	1	X	X	X	X	1	X
3	0	1	1	A	B	C	1	0	0	1	X	X	1	X	1
4	1	0	0			C	1	0	1	X	X	X	X	1	X
5	1	0	1	A		C	0	0	0	X	1	0	X	X	1
	0	0	0												

Πίνακας 2.

a/a	Παρούσα Κατάσταση Μετρητή			FF που αλλάζουν κατάσταση	Επόμενη Κατάσταση	Είσοδοι των FF								
	A	B	C			A+	B+	C+	JA	KA	JB	KB	JC	KC
0	0	0	0		C	0	0	1	X	X	X	X	1	X
1	0	0	1	B	C	0	1	0	0	X	1	X	X	1
2	0	1	0		C	0	1	1	X	X	X	X	1	X
3	0	1	1	A	B	C	1	0	0	1	X	X	1	X
4	1	0	0		C	1	0	1	X	X	X	X	1	X
5	1	0	1	A		C	0	0	0	X	1	0	X	X
	0	0	0											

Πίνακας 3.

a/a	Παρούσα Κατάσταση Μετρητή			FF που αλλάζουν κατάσταση	Επόμενη Κατάσταση	Είσοδοι των FF								
	A	B	C			A+	B+	C+	JA	KA	JB	KB	JC	KC
0	0	0	0		C	0	0	1	X	X	X	X	1	X
1	0	0	1	B	C	0	1	0	0	X	1	X	X	1
2	0	1	0		C	0	1	1	X	X	X	X	1	X
3	0	1	1	A	B	C	1	0	0	1	X	X	1	X
4	1	0	0		C	1	0	1	X	X	X	X	1	X
5	1	0	1	A		C	0	0	0	X	1	0	X	X
	0	0	0											

Πίνακας 5.

a/a	Παρούσα Κατάσταση Μετρητή			FF που αλλάζουν κατάσταση	Επόμενη Κατάσταση	Είσοδοι των FF								
	A	B	C			A+	B+	C+	JA	KA	JB	KB	JC	KC
0	0	0	0		C	0	0	1	X	X	X	X	1	X
1	0	0	1	B	C	0	1	0	0	X	1	X	X	1
2	0	1	0		C	0	1	1	X	X	X	X	1	X
3	0	1	1	A	B	C	1	0	0	1	X	X	1	X
4	1	0	0		C	1	0	1	X	X	X	X	1	X
5	1	0	1	A		C	0	0	0	X	1	0	X	X
	0	0	0											

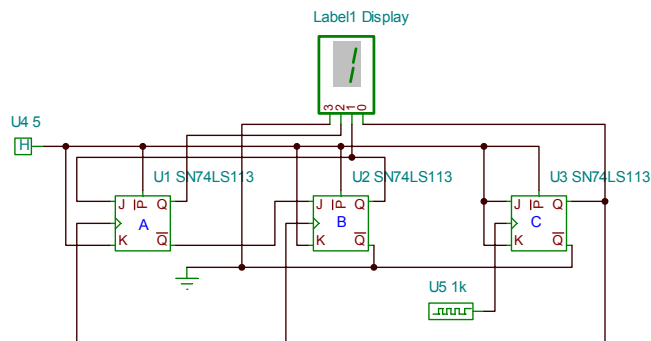
Πίνακας 4.

- Το B-FF δε μπορεί να οδηγήσει το A-FF γιατί δεν αλλάζει πάντα όταν χρειάζεται αλλαγή του A-FF.
- Επομένως, επιλέγεται το C-FF για να οδηγήσει τα A και B-FF από την κανονική του έξοδο.
- Ο πίνακας καταστάσεων για τις εισόδους των FF συμπληρώνεται όπως και στο σύγχρονο μετρητή, αλλά δε μας ενδιαφέρουν οι τιμές των εισόδων J, K των A, B-FF στις περιπτώσεις που η κανονική έξοδος του FF που τα οδηγεί (εδώ του C) αλλάζει από 0-σε-1, αφού αυτή η μεταβολή δεν επηρεάζει τις επόμενες βαθμίδες FF.
- Μόνο όταν το C-FF αλλάζει από 1-σε-0 οι εισοδοί των FF συμπληρώνονται σύμφωνα με τον πίνακα διέγερσής τους. (Πίνακας 5).
- Κατά την απλοποίηση των λογικών συναρτήσεων των εισόδων των FF θα λάβουμε οπωσδήποτε υπόψη μας τους αδιάφορους όρους, αλλά και τους όρους που δε χρησιμοποιούνται !!! (εδώ τους 6, 7 που θα τους σημειώσουμε με **d** στο χάρτη).
- Οι χάρτες Karnaugh για τις εισόδους των FFs φαίνονται στη συνέχεια, μαζί με τις αντίστοιχες απλοποιημένες συναρτήσεις εισόδου.

B=	00	01	11	10	AB=	00	01	11	10
C=0	X	X	d	X	C=0	X	X	d	X
C=1		1	d		C=1	X	X	d	1
JA=B					KA=1				

AB=	00	01	11	10	AB=	00	01	11	10
C=0	X	X	d	X	C=0	X	X	d	X
C=1	1	X	d		C=1	X	1	d	X
JB=B'					KB=1				
AB=	00	01	11	10	AB=	00	01	11	10
C=0	1	1	d	1	C=0	X	X	d	X
C=1	X	X	d	X	C=1	1	1	d	1
JC=1					KC=1				

Το κύκλωμα του ασύγχρονου μετρητή φαίνεται στο επόμενο σχήμα (Εικόνα 1).

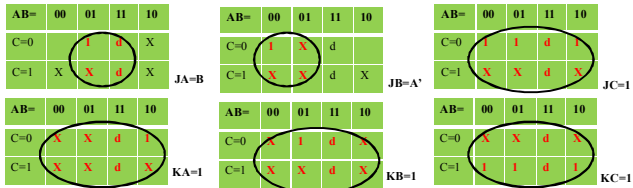

Εικόνα 1. Ασύγχρονος μετρητής MOD-6 υλοποιημένος με JK FF (SN74LS113).

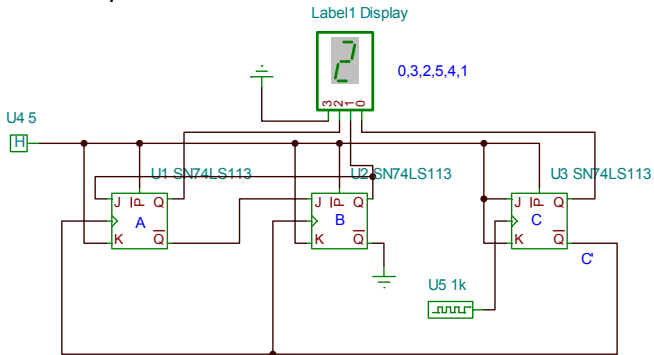
3. Σχεδίαση ασύγχρονου μετρητή 0,3,2,5,4,1 με JK-FF

(Βλέπε Εικόνα 2 και Εικόνα 3)

a/a	Παρούσα Κατάσταση Μετρητή			FF που αλλάζουν κατάσταση	Επόμενη Κατάσταση			Είσοδοι των FF						
	A	B	C		A+	B+	C+	JA	KA	JB	KB	JC	KC	
0	0	0	0	B	C	0	1	1	0	X	1	X	1	X
3	0	1	1	C		0	1	0	X	X	X	X	X	1
2	0	1	0	A	B	C	1	0	1	1	X	X	1	X
5	1	0	1	C		1	0	0	X	X	X	X	X	1
4	1	0	0	A		C	0	0	1	X	1	0	X	X
1	0	0	1	C		0	0	0	X	X	X	X	X	1
0	0	0	0	C'	C'	CLK								

Εικόνα 2. Συμπλήρωση πίνακα καταστάσεων και απλοποιήσεις XK.

Εικόνα 3. Υλοποίηση του Ασύγχρονος μετρητής MOD-6 υλοποιημένος με JK FF (SN74LS113).

4. Σχεδίαση ασύγχρονου μετρητή mod – 5 με JK-FF

Συμπληρώστε τον πίνακα καταστάσεων.

i	Π.Κ.			FF που αλλάζουν κατάσταση	Ε.Κ.			Είσοδοι των FF							
	A	B	C		A+	B+	C+	J A	K A	J B	K B	J C	K C		
0	0	0	0			C	0	0	1	0	X	X	X	1	X
1	0	0	1	A	B	C	0	1	0	0	X	1	X	X	1
2	0	1	0			C	0	1	1	0	X	X	X	1	X
3	0	1	1			C	1	0	0	1	X	X	1	X	1
4	1	0	0	A			0	0	0	X	1	X	X	0	X

5	1	0	1				X	X	X	X	X	X	X	X
6	1	1	0				X	X	X	X	X	X	X	X
7	1	1	1				X	X	X	X	X	X	X	X
							C	L	K		C		L	K

Κάντε τις απλοποιήσεις για τις εισόδους των FF.

A 0 0 1 1 B 0 1 1 0 = C =0 C =1 JA =	A 0 0 1 1 B 0 1 1 0 = C =0 C =1 KA =
A 0 0 1 1 B 0 1 1 0 = C =0 C =1 JB =	A 0 0 1 1 B 0 1 1 0 = C =0 C =1 KB =
A 0 0 1 1 B 0 1 1 0 = C =0 C =1 JC =	A 0 0 1 1 B 0 1 1 0 = C =0 C =1 KC =

Σχεδιάστε το κύκλωμα.

5. Σχεδίαση ασύγχρονου μετρητή mod – 8 με JK-FF

Συμπληρώστε των πίνακα καταστάσεων.

i	Π.Κ.			FF που αλλάζ, κατά/σ η			Ε.Κ.			Είσοδοι των FF					
	A	B	C				A +	B +	C +	J A	K A	J B	K B	J C	K C

Κάντε τις απλοποιήσεις για τις εισόδους των FF.

<p>A 0 0 1 1</p> <p>B 0 1 1 0</p> <p>=</p> <p>C</p> <p>=0</p> <p>C</p> <p>=1</p> <p>JA =</p>	<p>A 0 0 1 1</p> <p>B 0 1 1 0</p> <p>=</p> <p>C</p> <p>=0</p> <p>C</p> <p>=1</p> <p>KA =</p>
<p>A 0 0 1 1</p> <p>B 0 1 1 0</p> <p>=</p> <p>C</p> <p>=0</p> <p>C</p> <p>=1</p> <p>JB =</p>	<p>A 0 0 1 1</p> <p>B 0 1 1 0</p> <p>=</p> <p>C</p> <p>=0</p> <p>C</p> <p>=1</p> <p>KB =</p>

<p>A 0 0 1 1</p> <p>B 0 1 1 0</p> <p>=</p> <p>C</p> <p>=0</p> <p>C</p> <p>=1</p> <p>JC =</p>	<p>A 0 0 1 1</p> <p>B 0 1 1 0</p> <p>=</p> <p>C</p> <p>=0</p> <p>C</p> <p>=1</p> <p>KC =</p>
--	--

Σχεδιάστε το κύκλωμα.

6. Σχεδίαση ασύγχρονου μετρητή 0,7,5,3,1 με JK-FF

Συμπληρώστε των πίνακα καταστάσεων.

i	Π.Κ.			FF που αλλάζο υν κατάστ αση			Ε.Κ.			Είσοδοι των FF					
	A	B	C				A +	B +	C +	J A	K A	J B	K B	J C	K C

Κάντε τις απλοποιήσεις για τις εισόδους των FF.

<p>A 0 0 1 1</p> <p>B 0 1 1 0</p> <p>=</p> <p>C</p> <p>=0</p> <p>C</p> <p>=1</p> <p>JA =</p>	<p>A 0 0 1 1</p> <p>B 0 1 1 0</p> <p>=</p> <p>C</p> <p>=0</p> <p>C</p> <p>=1</p> <p>KA =</p>
--	--

A 0 0 1 1 B 0 1 1 0 = C =0 C =1 JB =	A 0 0 1 1 B 0 1 1 0 = C =0 C =1 KB =
A 0 0 1 1 B 0 1 1 0 = C =0 C =1 JC =	A 0 0 1 1 B 0 1 1 0 = C =0 C =1 KC =

Σχεδιάστε το κύκλωμα.